

Broedseizoen weidevogels in Spaarndam/Haarlemmerliede

De groep Weidevogelbescherming Spaarndam/Haarlemmerliede onderging in 2012 weer wat wijzigingen. Samuel de Lange kon om gezondheidsredenen niet meer mee doen, Ton Bervoets en André Brands moesten het door werkzaamheden af laten weten, Jeannette Brands veranderde van werkgever en kon daardoor maar incidenteel aanwezig zijn en van Brian Knott is niets meer vernomen. Daardoor bestond de groep dit seizoen uit: Martin Ikelaar, Folkert Kadijk, Hans-Peter Breeuwsma, Fons Dijkman, Jeannette Brands, Andries Kamstra en Corné Hogerheijde. Mark Kuiper is de gebiedsbeheerder.

Het omlijnde deel is het gebied van Weidevogelbescherming.

De bedrijven die dit jaar meededen waren Gert-Jan van Tunen (Koningshoeve, Ruimzicht), Tom Scheeres (Ettingen), Gijs Vink, Jan v.d.Aar (Liedehoeve), Gebr. Van Schie en Alexander Kneppers.

Begin maart heb ik het weidemolentje aangezet en de afvoeren op perceel 83 dichtgezet. Hierdoor ontstond er hier een plasdras gebied, dat heel veel vogels aantrok. In april heb ik samen met Fons Dijkman het molentje weer uitgezet en de afvoeren geopend. Hoewel we aan weidevogelbescherming doen in een gebied van ongeveer 500ha zijn in het grootste deel nauwelijks vogels,

zodat wij ons moesten beperken tot het gebied ten noorden en ten zuiden van de Kerkweg. Om goede afspraken te maken voor het seizoen hielden we op 31 maart een startbijeenkomst op de Koningshoeve.

Afgesproken werd ook dit jaar weer in twee groepen te werken; een op zaterdag en een op dinsdag. Door iedere keer een verslagje rond te mailen wisten de groepen van elkaar wat er gedaan was. De dinsdaggroep verzamelde bij de Koningshoeve en die van zaterdag bij Gijs Vink. Met de verschillende bedrijfsleiders konden steeds goede afspraken gemaakt worden over de werkzaamheden, beweiding en dergelijke.

De aanpak in 2012 was hetzelfde als vorig jaar, omdat bleek dat dit goede resultaten opleverde. Om predatie te voorkomen werden nesten zo min mogelijk echt opgezocht en gevonden nesten zo min mogelijk bekeken. In een aantal gevallen zijn nestbeschermers geplaatst. Met bedrijfsleiders werd afgesproken waar beweide of gemaaid kon worden in verband met aanwezige nesten.

Grutto

Mark Kuiper liep op 30 april een inventarisatieronde, waarbij hij waarnemingen deed. Van de Grutto 65 territoria, 12 minder dan vorig jaar. Dat is jammer, maar zegt ook weer niet zoveel, want in 2011 telde hij iets vroeger in dezelfde maand en trof toen 10 paar aan langs het meertje, die nog niet waren gevestigd. Nu zat iedere Grutto wel op zijn broedplek. De Kieviten hadden 72 paar, iets minder dan vorig jaar. Bij het plasje was een 8-tal kluten dat (nog) niet aan het broeden was.

Een paar zaken waren opmerkelijk. Direct ten noordwesten van de kerk liepen op die dag al de eerste gruttokuikens! Op het land bij Van der Aar broedden Grutto's – hebben die wellicht bescherming nodig? Veel Kieviten liepen al met kuikens rond. Van elders horen we zorgelijke berichten dat er weinig Kieviten zouden zijn, hier zijn er nog redelijk wat en ze doen het voorsnog goed. Zowaar ook weer 4-8 paar Scholekster, waarbij de vraag, of ze zich dan toch weer herstellen, gesteld mag worden?

Op 24 mei werd een alarmtelling gehouden in de percelen waar we activiteiten van vogels hadden waargenomen. Dat leverde het volgende resultaat:

Percelen	v.d. Aar	Vink	v. Schie	v. Tennen	Kneppers	Scheeres
Grutto:	3	3	8	33	-	-
Kievit:	4	3	4	13	-	-
Tureluur:	3	3	10	10	-	-
Scholekster:	1	-	3	2	-	-
Kluut:		-	-	-	-	-
Watersnip:		-	-	-	-	-

Op 25 september werden, samen met Corné Hogerheijde, de gegevens ingevoerd in het weidevogelprogramma van Landschap Noord-Holland en via hen komen onze bevindingen in het landelijk overzicht terecht.

Conclusie:

2012 was zeker geen slecht jaar, maar wel minder dan vorig jaar. Bij de tellingen dienen een paar belangrijke kanttekeningen geplaatst. Zo liepen er tijdens de inventarisatie al gruttokuikens, die bij de alarmtelling al vliegvlug waren. Hetzelfde geldt voor de Kieviten. Daarom is het dus zeker dat een flink aantal Kieviten en Grutto's niet bij de alarmtelling zijn waargenomen, omdat de jongen al vliegvlug waren.

Jaar	Grutto	Kievit	Tureluur	Scholekster
2010	50	25	26	4
2011	69	48	30	8
2012	47	24	26	5

Het weer was in april vrij koud en de temperatuur lag gemiddeld iets onder normaal en er was een aantal nachten met nachtvorst. Ook de eerste helft van mei was vrij koud en pas in de tweede helft van die maand werd het beter. De samenwerking met de verschillende bedrijfsleiders was steeds goed en had zeker een positieve invloed op het resultaat, vooral door extra uitstel van het maaien! Er waren percelen met uitgestelde maaidatum waar geen nesten zijn gevonden en percelen zonder uitgestelde maaidatum, waar wel diverse nesten lagen.

Op de percelen van Alexander Kneppers, waar vorig jaar nog meerdere broedgevallen waren, was er nu niet een! Er is geen duidelijke oorzaak voor aan te wijzen omdat de omstandigheden in het veld hetzelfde waren als in 2011. De Watersnip deed het dit jaar slecht en er was net als vorig jaar geen enkele waarneming! Omdat we minder door de wei lopen dan voorheen is het mogelijk dat Watersnippen niet worden gezien, maar dat er ook tijdens de alarmtelling geen worden waargenomen is erg verontrustend.

Er waren wel weer Kluten bij het meertje en er zijn ook jonge Kluten gezien, maar de werkelijke resultaten zijn onbekend. Er werden veel Graspiepers waargenomen en vermoedelijk heeft een paartje Gele Kwikstaarten gebroed.

De gebroeders Van Schie leverden een opmerkelijke inspanning. Het voornemen was om na 1 juni te gaan maaien, maar omdat er nog Grutto- en Tureluurpullen rondliepen, die door verschillende vrijwilligers twee a drie keer per week werden gecontroleerd, stelden de gebroeders Van Schie het maaien een paar weken uit. Uiteindelijk is er met de grootste voorzichtigheid gemaaid. Door dit samenspel hebben al die late pullen het vrijwel zeker gehaald. De sfeer binnen de groepen was heel goed; er is door iedereen met veel inzet en plezier gewerkt. Door drukke privé-omstandigheden kon niet elke dag een verslag worden gemaakt, waardoor die in dit overzicht ontbreken.

Aanbevelingen

Tenslotte een paar aanbevelingen. Geen werkzaamheden op het land uitvoeren als er al nesten zijn en bij beweiding zo nodig nestbeschermers plaatsen vóór de koeien de wei in gaan! Vernietiging van nesten kan leiden tot tweede broedsels, waardoor uitgestelde maaidata weer in het gedrang kunnen komen! Percelen met uitgestelde maaidatum worden gekozen op basis van waarnemingen in het voorgaande seizoen.

De dinsdaggroep bestond uit Fons en Martin, maar twee personen zijn te weinig voor een optimaal resultaat in dit grote gebied. Als dit volgend jaar nog zo is, wordt er aan gedacht alleen op zaterdag te gaan lopen. Maar wie weet melden zich nieuwe enthousiaste medewerkers.

Martin Ikelaar
Rosenholm 42, 2133EL Hoofddorp, tel. 023 5631239,
[*M.Ikelaar@HCCNet.NL*](mailto:M.Ikelaar@HCCNet.NL)

Hoe gaat het toch met onze regionale IJsvogels?

Winter

Het laatste weekend van de vorige, korte, maar strenge winter heb ik bewust vroeg de schaatsen ondergebonden om bij het ochtendgloren de wakken in het Spaarne en de Mooie Nel te kunnen inspecteren op ijsvogels. Zo vroeg het ijs op is schitterend, stil en sereen op het Spaarne. Dat de dooi al in had gezet, die nacht, bleek al gauw onder de Schoteroogbrug waar een nieuw wak was ontstaan. Gelukkig was ik onder het lagere bruggedeelte door geschaatst want achter mij verdween één schaatser in dat wak. Door zijn maat is hij eruit gevist en naar de kant gegaan. Einde schaatsplezier voor die dag voor hen.

Ook bij de uitlaat van het zuiveringsgemaal Waarderpolder was 's nachts een enorm wak ontstaan tot bijna halverwege het Spaarne. Het was dus oppassen geblazen!

Richting Spaarndam geschaatst en daar wilde ik de Mooie Nel op om daar een tweetal wakken te bekijken, die eerder vol zaten met Meerkoeten en eenden, maar er was al zoveel water op het ijs dat ik de terugtocht heb ingezet. Dus ik heb wel een poging gewaagd om de IJsvo-